

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2822
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 810
Ημερομ. Κατάθεσης: 22/1/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

Προς τους Υπουργούς
Εθνικής Άμυνας
Και Εξωτερικών

22.1.2025

Θέμα: Ελληνική αποστολή «θανάτου» στη Λιβύη με ευθύνη της ελληνικής κυβέρνησης: συγκλονιστική μαρτυρία.

Δεκαέξι μήνες μετά την μοιραία αποστολή των Ενόπλων Δυνάμεων στη Λιβύη, με σκοπό την παροχή βοήθειας στους πλημυροπαθείς κατοίκους της πόλης Ντέρνα που κόστισε τη ζωή σε πέντε Έλληνες και τραυμάτισε σοβαρά άλλους δύο, η μαρτυρία ανώτερου αξιωματικού που συμμετείχε σε αυτή, αποκαλύπτει την πλήρη ανυπαρξία σχεδιασμού και προετοιμασίας της ελληνικής αποστολής «θανάτου» στη Λιβύη. Η αφήγηση του ανώτερου αξιωματικού, μέλους της αποστολής, σε αγωγή του που στρέφεται κατά του ελληνικού δημοσίου και προσωπικά προς τους υπουργούς Εθνικής Άμυνας Νίκο Δένδια και ΥΠΕΞ Γιώργο Γεραπετρίτη, συγκλονίζει και γεννά πολλά ερωτηματικά για την ανύπαρκτη προετοιμασία της αποστολής.

Τα όσα αφηγείται λεπτομερώς ο αξιωματικός, αναδεικνύουν καταφανώς την προχειρότητα με την οποία αντιμετωπίστηκε η αποστολή στη Λιβύη αλλά και την επιπολαιότητα της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων. Οι καταγγελίες για τα ασύλληπτα λάθη και τις παραλείψεις που οδήγησαν στην τραγική κατάληξη της αποστολής, συγκλονίζουν. Όπως αποκαλύπτεται από την περιγραφή στους *Data Journalists* η εντολή για μετάβαση στη Λιβύη σε ανθρωπιστική αποστολή για παροχή ιατρικής βοήθειας δόθηκε μόλις δύο μέρες πριν την αναχώρηση προφορικά και χωρίς καμία λεπτομέρεια: «[...] η σχετική διαταγή ήταν προφορική από τον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας Κωνσταντίνο Φλώρο και δεν μας χορηγήθηκαν περαιτέρω λεπτομέρειες παρά μόνο μας γνωστοποιήθηκε ότι ο χρόνος της πιθανής αναχώρησής μας, ήταν δύο μέρες μετά και συγκεκριμένα το Σάββατο 16 Σεπτεμβρίου 2023, όπου και θα αναχωρούσαμε με στρατιωτικό αεροσκάφος από το στρατιωτικό αεροδρόμιο Ελευσίνας. [...]». Μάλιστα, στην αναζήτηση της έγγραφης διαταγής ο αξιωματικός ενημερώθηκε πως «δεν υπάρχει σχετικό έγγραφο ή σήμα που να αφορά την αποστολή». Οι εξαρχής έντονες ανησυχίες των μελών της αποστολής εντάθηκαν όταν «...ενημερώθηκα ότι θα ήμασταν άοπλοι κατόπιν εντολής του υπουργείου Εξωτερικών. Εκεί άρχισα να προβληματίζομαι, γεγονός που ενισχύθηκε περαιτέρω με την ομιλία του Στρατηγού Διοίκησης Ειδικού Πολέμου κ. Χούπη στο αεροδρόμιο της Ελευσίνας

κατά την αναχώρηση της αποστολής, όπου μεταξύ άλλων ανέφερε ότι «δεν υπάρχει σαφής αποστολή, ούτε σαφής γνώση για το που θα εγκατασταθούμε και θα δράσουμε».

(<https://www.datajournalists.co.uk/2025/01/20/ntokoymento-oli-i-alitheia-gia-tin-apostoli-thanatoy-sti-livyi/>). Τονίζεται δε, πως η φωτογράφιση της αποστολής και η άμεση δημοσίευσή της δημιούργησε επιπλέον ανησυχίες.

Σημειώνονται επίσης, οι ελλιπέστατες λεπτομέρειες σχετικά με τον «σύνδεσμο» της αποστολής στην περιοχή, «σύνδεσμος» που αποτελούνταν από ένα άτομο από το οποίο θα εξαρτιόταν η ασφάλεια της αποστολής, χωρίς να γνωρίζουν τίποτα παραπάνω από έναν όνομα. Όπως αναφέρεται στο ρεπορτάζ των *Data Journalists*, το μεσημέρι της 17ης Σεπτεμβρίου το C-130 με την ελληνική αποστολή προσγειώθηκε στη Βεγγάζη. Η περιγραφή του αξιωματικού είναι λεπτομερής και συγκλονιστική: «Η άφιξη στο αεροδρόμιο της Βεγγάζης (12:00) ήταν αφιλόξενη, όπως φάνηκε από την καθαριότητα στις τουαλέτες που μας παραχώρησαν προς χρήση, ενώ στα συνοδά θωρακισμένα οχήματα επέβαιναν από 2 πάνοπλοι άντρες, σε αντίθεση με εμάς. Επισημαίνω ότι οι κάρτες επικοινωνίας δεν μας χορηγήθηκαν ποτέ (!), οπότε ενεργοποίησα την περιαγωγή και έστειλα μήνυμα στην σύζυγό μου για να την ενημερώσω για την άφιξη στη Βεγγάζη, όπου έμεινα έκπληκτος, καθώς εκείνη ήδη το γνώριζε από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (διαρροή στρατιωτικών πληροφοριών)». Ο αξιωματικός επισημαίνει ότι τα οχήματα και το προσωπικό συνοδείας δεν ελέγχθηκαν ποτέ από τους υπεύθυνους ασφαλείας της αποστολής. (<https://www.datajournalists.co.uk/2025/01/20/ntokoymento-oli-i-alitheia-gia-tin-apostoli-thanatoy-sti-livyi/>).

Η συγκλονιστική μαρτυρία συνεχίζεται με αναφορές για ιλιγγιώδη ταχύτητα του μοιραίου λεωφορείου, στο οποίο επιβιβάστηκε η ελληνική αποστολή, παρά τα παράπονα των επιβαινόντων. Ο αξιωματικός περιγράφει τη σύγκρουση: «Η σφοδρότατη σύγκρουση συνέβη περίπου μισή ώρα μετά τη στάση μας για ανάπαυση με όχημα αγροτικού τύπου μάρκας TOYOTA, χρώματος λευκό, στο οποίο επέβαιναν περί τα 1-2 άτομα. Δεν μπορούσα να διακρίνω εάν υπήρχαν λοιποί επιβαίνοντες, γιατί η ορατότητα μου με κλειστές κουρτίνες και λόγω της θέσης μου ήταν περιορισμένη. Εκείνη τη στιγμή δεν έβλεπα καν το προπορευόμενο όχημα ασφαλείας, καθώς αυξομείωνε απόσταση συνεχώς και είχε φύγει από μπροστά μας. Η σύγκρουση έγινε πλαγιομετωπικά αριστερά, αφού το όχημα είχε εκτραπεί από την ευθεία πορεία του και επανήλθε χωρίς μείωση ταχύτητας στην άσφαλτο, με μικτή ταχύτητα περί τα 200 χιλιόμετρα ανά ώρα. Το όχημα ήταν αγροτικού τύπου με εξωτερική δεξαμενή καυσίμων. Το λεωφορείο σχεδόν ακινητοποιήθηκε, σαν πρόσκρουση σε τοίχο, ενώ από τη σύγκρουση ανασηκώθηκαν οι πίσω τροχοί και ξέσπασε άμεσα πυρκαγιά με πυκνό μαύρο καπνό. Ο καπνός ήταν τόσο πυκνός που περιόριζε στο μέγιστο την οπτική επαφή με το εμπρός μισό του λεωφορείου και έφτασε σχεδόν στον πίσω αριστερό άξονα έτσι ώστε μπορούσα και έβλεπα τα συντρίμια του». Το αποτέλεσμα της σύγκρουσης περιγράφεται με συγκλονιστικές λεπτομέρειες ως προς τα τραύματα και τις στιγμές που έζησαν οι διασωθέντες προσπαθώντας να απομακρυνθούν από τις εκρήξεις που προκλήθηκαν. Οι Έλληνες

στρατιωτικοί βρέθηκαν άοπλοι και χωρίς αξιόπιστες επικοινωνίες σε εχθρικό έδαφος. Η αδιανόητα απροετοίμαστη αποστολή που έμοιαζε με «εκδρομή» και τα εγκληματικά λάθη των ιθύνοντων κόστισαν τη ζωή σε 5 επιβαίνοντες στο λεωφορείο και έθεσαν σε κίνδυνο τη ζωή των υπολοίπων.

Η έλλειψη σχεδιασμού αλλά και πλήρης προχειρότητα και αδιαφορία για την ελληνική αποστολή αποκαλύπτεται στα όσα μαρτυρούνται στη συνέχεια: «[...] έστειλα άμεσα ενημερωτικό μήνυμα προς τον Στρατηγό του Γενικού Επιτελείου Στρατού- Διεύθυνση Υγειονομικού Κασίμο Δ. χωρίς καμία απόκριση, οπότε παρά το γεγονός ότι δεν επιθυμούσα σε καμία περίπτωση να ανησυχήσω τη σύζυγο μου, έστειλα μήνυμα σε εκείνη λέγοντας της, ότι είμαι καλά για να μην ανησυχεί και ότι συνέβη ατύχημα με τραυματίες και φωτιά στις 2,5 ώρες από τη Βεγγάζη προς Ντέρνα και παράλληλα της ζητούσα να ειδοποιήσει το Γενικό Επιτελείο Στρατού/ Κέντρο Επιχειρήσεων, όπως και έκανε με επιτυχία». «Το Κέντρο Επιχειρήσεων δεν είχε ουδεμία πληροφορία για το δυστύχημα, αφού δεν είχαν διασφαλίσει συνεχή επικοινωνία με τον επικεφαλής της αποστολής, όπως κανονικά προβλέπεται. Η τελευταία τους επικοινωνία ήταν στο αεροδρόμιο της Βεγγάζης περί τις 2:30 ώρες πριν. Για το λόγο αυτό ζητούσαν πληροφορίες από τη σύζυγο μου, ενώ δεν κατανοούσαν και δεν γνώριζαν την αδυναμία επικοινωνίας στην περιοχή, παρά μόνο με SMS και ενεργοποίηση περιαγωγής, αναφέροντας χαρακτηριστικά στη σύζυγό μου ότι είχα κλειστό το κινητό μου. Η ενημέρωση έγινε περίπου 30 λεπτά (16:07) μετά τη σύγκρουση, από ιδιωτικό κινητό και μόνο, καθώς δεν υπήρχε καμία άλλη επικοινωνία, όπως άλλωστε και όλη η επικοινωνία μέχρι τελικής διακομίδης μας με το C-130 στην Αθήνα. Δεν μας χορηγήθηκαν ποτέ κάρτες συμβατές με τη χώρα, ούτε και άλλο σύστημα επικοινωνίας ή εντοπισμού GPS. Τα λοιπά μέσα επικοινωνίας καταστράφηκαν στο λεωφορείο. Μοναδική επικοινωνία το κινητό μου με μηνύματα και μόνος σύνδεσμος ήταν η σύζυγος μου».

Μετά από συνεχόμενες μεταφορές ωρών από το ένα μέρος στο άλλο όπου πουθενά δεν υπήρχαν τα κατάλληλα μέσα για την αντιμετώπιση των τραυμάτων των επιζώντων, οι διασωθέντες κατέληξαν στο ιδιωτικό νοσοκομείο enghazi Specialized Hospital, όπου ο πρόξενος και ο «σύνδεσμος» αρκέστηκαν στο να τους εκφράσουν τη λύπη τους για το τραγικό συμβάν. Τελικά, μετά από το θανατηφόρο φιάσκο της ελληνικής αποστολής, στάλθηκε ιατρική ομάδα με πλήρη προστατευτικό εξοπλισμό προκειμένου να μεταφερθούν οι τραυματίες αεροπορικώς στην Αθήνα.

Γίνεται φανερό, για ακόμη μία φορά, πως η άκρως επικίνδυνη αυτή αποστολή αντιμετωπίστηκε ως μία φιάστα της πολιτικής ηγεσίας για τα τηλεοπτικά κανάλια χωρίς την οποιαδήποτε σοβαρή προετοιμασία, που οδήγησε σε μια θανατηφόρα σύγκρουση και μια τραγελαφική αντιμετώπιση από τους ιθύνοντες, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει λογοδοτήσει κανείς.

Κανείς δεν έχει ξεχάσει μάλιστα, την πρώτη ανακοίνωση που εξέδωσε το ΓΕΕΘΑ μετά το δυστύχημα κάνοντας λόγο για στελέχη που «έχουν υποστεί ελαφρούς τραυματισμούς» και ότι όλοι έχουν μεταφερθεί σε κοντινά νοσοκομεία της περιοχής, με το πρακτορείο ειδήσεων Reuters να μεταδίδει λίγες ώρες

αργότερα δήλωση του Λίβου υπουργού Υγείας Οτμάν Αμπντουλτζαλεέλ η οποία έκανε λόγο για τέσσερις νεκρούς που ανήκαν στην ελληνική αποστολή, αλλά και για επτά τραυματίες σε κρίσιμη κατάσταση. «Το ΓΕΕΘΑ επανήλθε με διορθωτική ανακοίνωση που ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων τόσο για την καθυστέρησή της όσο και για την παραπληροφόρηση που αποδείχτηκε ότι είχε κάνει νωρίτερα. Στην ανακοίνωση έκανε λόγο για τρία στελέχη των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων που σκοτώθηκαν στο τροχαίο. Τελικά, όπως ξεκαθαρίστηκε τις επόμενες ημέρες, οι νεκροί της ελληνικής αποστολής ήταν συνολικά πέντε. Οι τρεις από αυτούς ήταν στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και οι άλλοι δύο μετείχαν στην αποστολή ως διερμηνείς» (<https://www.documentonews.gr/article/varies-oi-eythynes-floroy-gia-to-elliniko-aima-sti-livyi/>).

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

- Τί απαντά το αρμόδιο υπουργείο στις παραπάνω καταγγελίες του αξιωματικού για την προχειρότητα και την έλλειψη οποιουδήποτε σχεδιασμού για την ελληνική αποστολή στη Λιβύη στις 17 Σεπτεμβρίου 2023;
- Πώς είναι δυνατόν και γιατί ενημερώθηκαν τα μέλη για την αποστολή με προφορική διαταγή από τον τότε αρχηγό ΓΕΕΘΑ Κωνσταντίνο Φλώρω;
- Ποιές ήταν οι ασφαλιστικές δικλίδες στις οποίες είχαν προβεί τα αρμόδια υπουργεία για την ασφαλή μεταφορά των μελών ελληνικής αποστολής στη Λιβύη;
- Για ποιό λόγο αποφασίστηκε να σταλούν στελέχη των Ειδικών Δυνάμεων δίχως τον οπλισμό τους;
- Πώς είναι δυνατόν να μην είχε επικοινωνία το Κέντρο Επιχειρήσεων και το Γενικό Επιτελείο Στρατού με τα μέλη της αποστολής και να ενημερώθηκαν για τη θανατηφόρα σύγκρουση από τη σύζυγο του αξιωματικού, όπως φαίνεται από τη μαρτυρία του;
- Ποιός ήταν ο «σύνδεσμος» στη Βεγγάζη που αναφέρει στην παραπάνω μαρτυρία του ο ανώτερος αξιωματικός που συμμετείχε στην ελληνική αποστολή και με ποιά κριτήρια επιλέχθηκε;
- Για ποιούς λόγους δημοσιοποιήθηκαν, μία ημέρα πριν, φωτογραφίες στους λογαριασμούς κοινωνικής δικτύωσης του ΓΕΕΘΑ μελών της ελληνικής αποστολής πριν από την ολοκλήρωση του επιχειρησιακού σκέλους και τον επαναπατρισμό των συμμετεχόντων;
- Ποιά είναι η ανάμειξη του Υπουργείου Εξωτερικών στον σχεδιασμό και την προετοιμασία της ελληνικής αποστολής στη Λιβύη;
- Σε ποιά στάδιο βρίσκεται η διερεύνηση των ευθυνών για τις τραγικές συνέπειες της αποστολής στη Λιβύη; Έχουν αποδοθεί ευθύνες και σε ποιούς;

Καλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να καταθέσουν στο Σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής:

-Όλα τα επίσημα έγγραφα που αφορούν την ελληνική αποστολή στη Λιβύη τον Σεπτέμβρη του 2023 και την όποια οργάνωση και σχεδιασμό που έγιναν για την ασφαλή μεταφορά των μελών της αποστολής.

Οι ερωτώντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη

Φωτίου Θεανώ